

Cutty Sark

Contributed by lakosm

2004. October 18. Monday 20:44

Last Updated 2007. August 30. Thursday 09:15

There are no translations available1954 3ta 3ill mai hely3on a Cutty Sark em3ket 3ill3-tva az angol kereskedelmi haj3z33snak 3os a haj3z33s aranykor33nak legnevesebb tenger3seinek.

A Cutty Sark az utols3, a legszebb, a leggyorsabb 3os a legmodernebb darabja a Kinai Klipper t3-pus3o haj33knak. Szinte minden a haj33t illet3 el3 oda lehet tenni a leg sz3csk33t, hiszen a Cutty Sark tagadhatatlanul a legt3k33leesebb haj33 volt sz3zad k3z3p3on a K3-n33b33 te3t sz3ill3-t33 klipperek versenyeire legal3bb annyian fogadtak, mint az Epsom Derby legkeresettebb lova. A klipperek nemcsak a leggyorsabb haj33 c3-m333rt szelt3k az 3ce33in hajait, hanem 3k sz3ill3-tott3k a friss te3t 33si33b33. A gy3ztes haj33 tulajdonosa a fogad3sokb33 kisebb vagyont kaphatott m3-g a kapit33n olyan h3-rn33vre tett szert ami 33lete v33g33ig j33 fizet3 33ill3st biztos3-tott. A haj33k Angli33b33 33ltal33nos fogyaszt3si c3 sz3ill3-tottak a t33vol keletre illetve Ausztr33li33ba majd Sanghajban vagy Foochowban v33rt33k a friss tearakom33ny. A leg3nys33g sz33m33ra nemcsak a k3z3zelg33 verseny okozott frusztr33ci33t, hanem a megfelel3 min3s33g33 33os a meg33lhet33s33ket biztos3-t33 megfelel3 33ru rakom33ny beszerz33se is. Sz33mos esetben kik33t33r33 kik33t33re haj33zva alkudoztak a friss tea 33r33ra. Nagyj33b33 3 font vagy enn33l kevesebb volt az az 33 ami33rt m33sf33l k33bm33ter te3t 33 volt megvenni 33os Angli33ban a t33bbsz33r33s3333rt eladni. Hangulatot fokozta m33g az is, hogy haj33k tucatjai v33rtak berakod33sra 33-gy azok sz33m33-thattak a legnagyobb haszonra, akik a j33 33r mellett els3k33nt tudtak berakodni. M33g a Szezi Csatorna 33tad33sa ut33in is nagy j33v33t j33soltak a vitorl33sokra szemben a gyorsabb g33zhaj33kkal, mert a tea jobban meg33rizte arom33j33t, ha fa haj33ban sz33ll3-tott3k. A tea ir33nti n33v33k kereslet 33-gy hossz33 ideig biztos3-totta a vitorl33 alkalmaz33s33t a modernebb 33os gyorsabb g33zhaj33kkal szemben. Miut33n a vitorl33sokat megrakodt33k 33os a foly33 torkolatban tal33lhat33 kik33t33kb33l kivontatt33k a ny33l-tengerre, 33dv33z33 l33v33sek k33z3pette elindult a verseny. A gy3 az volt aki el3sz33r 33 rkezett meg Londonba a k33zel 100 napos viszontags33gos 33t ut33in. Minden haj33tulajdonos egyetlen c33l t33z33tt ki mag33nak m33gpedig a 333Nagy Haj33verseny33 megnyer33s33vel elh33d33-tani a leggyorsabb haj33nak j33 szalagot. 3 Bernard Wymouth tulajdon33ban 33ill33 Thermopylae volt a kor leggyorsabb haj33ja, amely 33ll3-t33lag egyszer 60 nap alatt tette meg a London Melbourne utat. Wymouth egy aranykakat szereltetett a f333rb33cra, ezzel is jelezve a Thermopylae fels33bbrend33s33g33t. A Cutty Sarkot a Thermopylae leg33z33s33re 33p33-tett33k. John 'White Hat' Willis, a hatalmas vagyonokat vesztett 33os rengeteg csal33d33s 33rt Lammernuir 33os Whiteadder nev33 haj333nak sorozatos kudarcai miatt elhat33rozta, hogy meg33p33-teti a legk33j33t. Willis nem volt az a t33-pus, aki k33nnyen feladta volna, de miut33n meg33p33-tette a Tweed nev33 haj3333t m33gsem volt el33gedett. B33r a Tweed szinte a leggyorsabb haj33 volt, t33l nagyonak bizonyult a teasz33ll3-t33shoz. Willisnek m33r ekkor egy 33jabb haj33 33p33-t33s33n j33rt az esze. Hercules Lintonnal, a glasgowi Scott & Linton, fiatal tervez33vel egy33ttm33k33dve sz33letett meg a Haj33 els3, m33g jegyzet33zet lapjaira lerajzolt, v33zlat. Az 33tlegz33k a Tweedn33l kev33sb33l kerek orrot, sz33gletesebb tatot 33os dupla, indiai t33lgyb33l k33sz33lft felterveztek a Haj33nak, 33-gy az stabilabb lett 33os k33nnyebben tudta kihaszn33lni a nagyobb szeleket. Scott & Linton sohasem 33p33-tett m33g hasonl33 nagys33g33 haj33t, 33-gy referenci33nak sem volt rossz. Willisnek kihaszn33lva a helyzetet 16,150 fontot fizetett a Haj33 33p33-t33inek. Csak, hogy 33r33kelte33k, hogy az 33sszeg mennyire kev33s volt, a haj3333 m33hely anyagilag cs33d33t jelentett m33g a munka befejez33se el3tt. 1869 november 22-33n v33g33l is v33-zre bocs33tott haj33k haj3333t, minden id33k legt33k33leesebbnek tartott kereskedelmi forgalomban haszn33lt klipper33t a Cutty Sarkot. M33r a haj33 l33tv33nya, kifinomult vonalai is sejtett33k rendk33v33li k33pess33geit. A Cutty Sark 1872-ben el3sz33r sz33llt versenyre a Thermopylaeal. 1872 j33nius 17-33n mindk33t haj33 egyszerre hagyta el Sanghaj kik33t33t33t 33os Fokv33rost 33rintve London fel33 indultak. Az 33t Borne33ig tart33 els3 szakasz33n mindk33t haj33 j33 sz33l mellett gyorsan haladt. J33lius k33z3p33ig fel mellett haladtak 33m ekkor a Cutty Sark a d33l-keleti 33ramlatokon haj33zva 33os a szeleket jobban kihaszn33lva szinte rep33lt a v33-zen. A haj33napl33 szerint m33r mintegy 400 tengeri m33rf33ldelel j33rt a Thermopylae el3tt, amikor bek33vetkezett a nem v33rt katasztr33fa. Elt33rt a korm33nylap33t. A tulajdonos testv33re, Robert Millis ragaszkodott, hogy D33l Afrik33ban jav33-ts33k meg a t33rt33t korm33ny, de Moodie kapit33ny az azonnali helyre33ll3-t33s mellett 33rvelt. A k33t szinte 33lre ment egym33ssal, de a kapit33ny 33rvei bizonyultak hathat33sabbnak. 5 nap fesz33-tett munka ut33in, amely alatt a Cutty Sarkot csak az 33ramlatok sodort33k a kedvez33 sz33l ellen33re, megjav33-tott3k a korm33ny 33os az akkorra m33r 50 m33rf33ldelel el3tt33k j33r33 Thermopylae nyom33ba eredtek. A Cutty Sark okt33ber 18-33n 5 nappal a Thermopylae ut33in 33rkezett meg Angli33ba 33os b33r a versenyben csak a m33sodikak lettek, a dics33s33get m33gis Moodie kapit33ny aratta le. Moodie viszonya megromlott a tulajdonossal 33os az elismer33s ellen33re lemondott. Nem kis h33rnev33t g33zhaj33k kapit33nyak33nt 33regb33-tette. A XIX sz33zad utols3 33vtized33re a g33zhaj33k v33g33l 33tvett33k a teasz33ll3-t33sban a meghat33roz33 szerepet. A Szezi Csatorna meg33p33-t33se ut33in fele id33 alatt tett33k meg a London K3-na utat, megb33zhat33bbak voltak 33os a tea ir33nti min3s33gi k33vetelm33nyek cs33kken33se miatt a vitorl33sok szerepe kezdett a h33t33rbe szorulni. 8 33v dics33s33ges szolg33lat ut33in a Cutty Sark m33sodrang33 33os min3s33gen aluli 33rut sz33ll3-tott a Ausztr33lia k33z33t, sz33onnal a rakt33rben ing33zott az 33t33dik kontinenst33l K3-n33jig 33os vissza, 33os szinte teljesen felmer33lt. B33r vitorl33zat33t 33talak33-tott3k, fokozva a haj33t gyorsas33g33t, John Willis 33gy gondolta, hogy a Cutty Sark akt33-v versenyz33i korszaka v33get 33rt. A t33rt33nelem bebizony33-totta, hogy a Cutty Sark a legzordabb vizeken is meg33llt hely33t, bev33lva a hozzá33 f33z33t rem33nyeket, 33os haj33 legeml33kezetesebb f33nykora m33g csak ezut33in kezd33d33t33t33 a Cutty Sark a J33rem33nys33g fok33t megker33lve haj33zott Ausztr33li33ba ahonnan a Horn fokot megker33lve j33tt vissza Eur33p33ba. Minim33lis id33t t33lve a kik33t33kben a Cutty Sark folyamatosan 33ton volt. Richard Woodget kapit33nyas33ga alatt a Cutty Sark a cs33csra 33rt. Woodget a v33gletelig kihaszn33lta a haj33ban 33os a leg33nys33gben rej33 lehet33s33geket, megd33nt33tt minden l33tez33 rekordot 33os k33zel f33l tucatszor legy33zte a Thermopylae. 1895-t33l egyre kevesebb anyagi haszonnal kecsegtetett a Cutty Sark 33zemeltet33se, 33-gy tulajdonosa eladta a Portug33lokknak. 27 33vi

dicstelen, Ájm hátsó szolgálat utájn Wilfred Dowman kapitány első IÁjtÁjsra beleszeretett a Cutty Sarkba Ács visszavásárolta a hajót. A Cutty Sark ekkor ÁjjÁjszÁletett Ács Ájra angol lobogót kÁjtÁttek ki a hajó ÁjrbÁcÁjra. Ávtizedek alatt a Cutty Sark elvesztette eredeti felÁpÁ-tÁcsÁt, lecserÁltÁk az ÁjrbÁcokat Ács vitorlÁjzata sem hasonl a klippereknl megszokottra Ájm Dowman, majd halÁjla utájn Ájzvegye, pÁnzt, idÁt Ács energiÁjt nem kÁ-mÁlve visszaalakÁ-totta a hajót annak eredeti formÁjÁjra. A Cutty Sark a II. vilÁghÁjborÁ vÁgÁig a tengerÁsz akadÁmia trÁninghajÁja volt, majd 1951-ben kerÁlt Greenwichbe Ács 1954-ben kiÁllÁ-tottÁjk a szÁjrazdokkba.

Á